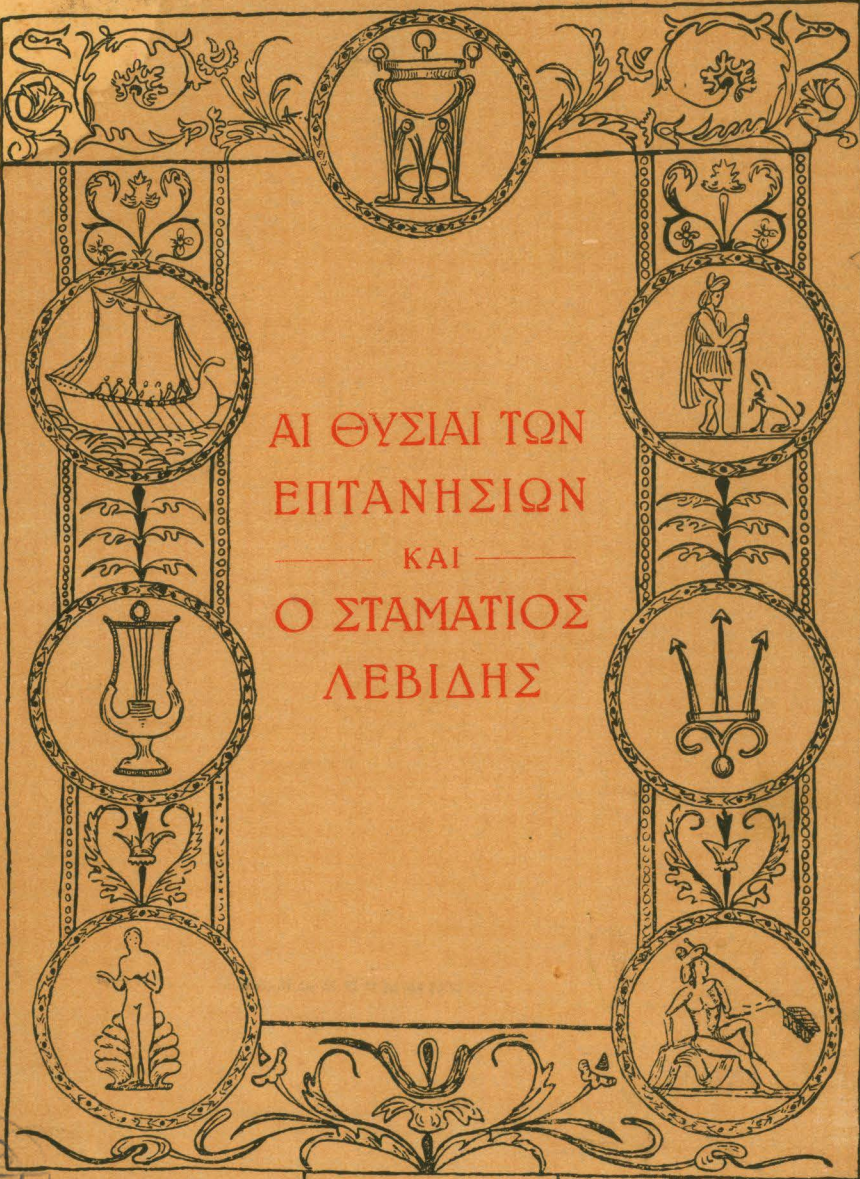

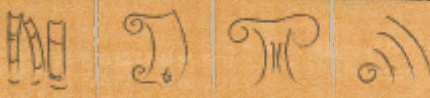
1931

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ
 ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
 — ΚΑΙ —
 Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ
 ΛΕΒΙΔΗΣ

Εκδότης Π. Καρογιάννης

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

-844-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

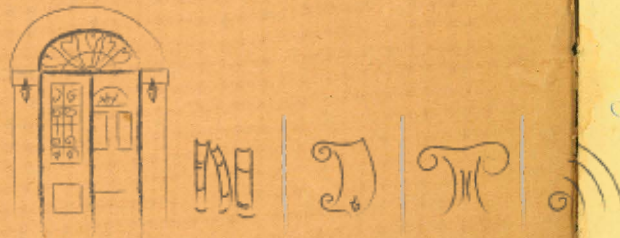
ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ Δ' ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ "ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ,"

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Αλ. Σ2. Φ13. 0014

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ,"
1931

-844-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

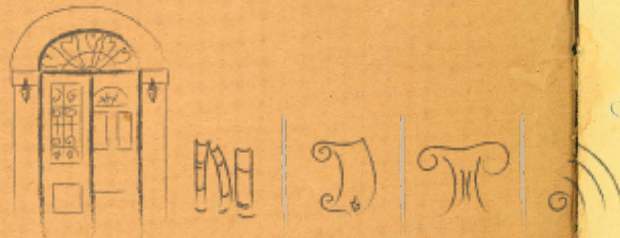
ΕΥΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ Δ' ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ "ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ,"

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Αλ. Σ2. Φ13. 0014

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ,"
1931

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

Προτιθέμενος νὰ συγγράψω ἱστορίαν τοῦ Ριζοσπαστικοῦ ἀγῶνος κατῆλθον τὸ παρελθὸν θέρος εἰς Ἑπτάνησον καὶ ἤρχισα νὰ περισυλλέγω ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων ἀνδρῶν τὸ χρήσιμον εἰς ἡμᾶς ὕλικόν. Ἐν τῇ ἐρεύνη μου ὁμως εὗρον καὶ ἄλλα ἔγγραφα καὶ αὐτόγραφα, ἄχρηστα μὲν διὰ τὸ τμήμα τῆς ἱστορίας, τὸ ὁποῖον ὡς θέμα ἐξέλεξα, χρήσιμα ὁμως δι' ἄλλας μελέτας. Τῶν ἐγγράφων τούτων φέρω εἰς δημοσιότητα δύο ἀνεκδότους ἐπιστολάς εὐγενῶς παραχωρηθείσας ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἐν Ζακύνθῳ φαρμακοποιοῦ Ἰωάννου Λαγοῦση, ἀπευθυνομένας πρὸς τὸν ἐν Ζακύνθῳ κόμητα Ἀντώνιον Κουερίνον καὶ ἀναγομένας εἰς τὰς σχέσεις τῶν Ἑπτανησίων μετὰ τῶν τότε ὑποδοῦλων Ἑλλήνων καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Πρὸς

τὸν Εὐγενέστατον Κόμητα Κύριον Ἀντώνιον Κουερίνον κλπ. κλπ.

Εἰς Ζάκυνθον

Εὐγενέστατε Κόμητα,

Μὴν ἀπορῆτε διατὶ δὲν σᾶς ἔγραφα μέχρι τοῦδε, ἡ αἰτία εἶναι ὅπου ἤμεθα εἰς τὸ Ἀνατολικὸν διὰ τὴν Συνέλευσιν, δὲν ἔλειψα εὐγενέστατε νὰ κηρύττω τὸν ὑπερβολικώτατον ζῆλόν σας καὶ τὸν πατριωτισμὸν σας καὶ τὴν προθυμίαν ἔχετε, νὰ θυσιάσετε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν σας διὰ τὴν γλυκνιάτην πατρίδα· θέλει σᾶς γράψῃ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μαυροκορδάτος, ὅταν ἔλθῃ ἐδῶ, καὶ θέλει ἰδῆτε τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν εὐγενεστάτην καὶ φιλόξενον ψυχὴν σας.

Ζητήσατε νὰ διαβάσετε τὸ γράμμα μου πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Καρβελᾶν νὰ ἰδῆτε τὰς χαροποιὰς εἰδήσεις, δὲν σᾶς τὰ γράφω κατὰ μέρος διὰ νὰ μὴν σᾶς παραβαρύνω, ἐπειδὴ γράφω πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Καρβελᾶν νὰ σᾶς τὰ διαβάσῃ.

Τὸν καλὸν μας φίλον κ. Κατσαίτην ἄσπασόν μοι, καὶ διὰ τὴν γνώσιν ἐπέθεσιν, ἃς μείνῃ ἡσυχος, καὶ θέλει τὴν ἐνεργήσω, ὅταν ἔλθῃ ὁ Μαυροκορδάτος ἀπὸ τὸ Ἀνατολικόν, ὁ ὁποῖος ἔρχεται αὔριον, τὸν Κύριον καὶ εὐγενέστατον Μυλωνᾶν προσκυνῶ, καὶ ὄλους μας τοὺς φίλους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ

*
* *

Πᾶς ἀναγνώστης τῶν ἐπιστολῶν εὐλόγως θὰ ἐζήτει τὰ μάθη ποῖος εἶναι ὁ Σταμάτιος Λεβίδης καὶ διατί εἰς τὰ γράμματά του ἐξαίρει τὸν ζῆλον καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑπτανησίων χωρὶς νὰ λησμονήσῃ νὰ παρεμβάλῃ πλήρη ἐξιστόρησιν τῶν εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα συμβαινόντων.

Πρὸς ἐπίλυσιν πάσης ἀπορίας κατέφυγον εἰς τὸν διακεκριμένον πολιτικὸν Νικόλαον Λεβίδην, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μου τὰ μέχρι τοῦδε ἀνέκδοτα ἀπομνημονεύματά του.

Ἐν αὐτοῖς¹ ἀναφέρεται ὅτι ὁ Σταμάτιος Λεβίδης ἐγεννήθη ἐν Ταταούλοις τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῇ 1790 καὶ ἀπέθανεν ἐν Σύρῳ τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1867. Περαιώσας ἐν τῇ γενετείρᾳ του τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς, ἐμπορεύετο ἐκεῖ μέχρι τοῦ 1822, ὅτε κατῆλθεν εἰς Ἑλλάδα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ συμβάλῃ καὶ αὐτὸς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς στεναζούσης ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν πατρίδος του.

Μετέβη λοιπὸν εἰς Μεσολόγγιον καὶ ἀνέλαβε νὰ προμηθεύῃ τὰ χρειώδη εἰς τοὺς πολιορκουμένους πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἀγῶνος.

Καθὼς δὲ ἔλοι οἱ ἐμπεπιστευμένοι τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν ἐρριψοκινδύνευον, καὶ ὁ Λεβίδης μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του διῆλθε διὰ μέσου τοῦ πολιορκουόντος τὸ Μεσολόγγιον Τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ κατῴρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἐπτάνησον, ὅπου εἶχεν ἀποσταλῆ ὑπὸ τοῦ Μαυροκορδάτου.

Ἀποδιδασθεὶς τὸ πρῶτον εἰς Ζάκυνθον ἐνήργησε μετὰ τοιαύτης δραστηριότητος ὥστε ἐνεθουσίασε τοὺς κατοίκους τῆς ὠραίας αὐτῆς νήσου.

Οὗτοι δὲ μὴ φειδόμενοι χρημάτων ἠγόραζον τὰς ἐθνικὰς ὁμολογίας καὶ διὰ τῆς συμβολῆς των ὑπεστήριζον τὸν ἔθλον ἀγῶνα καὶ συνετέλουν εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Λεβίδου, τὸν ὁποῖον μᾶς διαγράφει τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον τοῦ Μαυροκορδάτου ἔγγραφον:

Ἄρ. 1838

Μεσολόγγι 8 Ἰανουαρίον 1823

Ἀποστέλλομεν εἰς Ζάκυνθον τὸν Κον Σταμάτιον Λεβίδην ὅπως συμφωνήσῃ καὶ ἀγοράσῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς διοικήσεως γεννήματα διὰ τὴν ποσότητα κοιλῶν Κωνσταντινουπόλεως δέκα χιλιάδων περίπου ἀπὸ τε καλαμπόκι, σιτάρι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐὰν γίνῃ χρεία εἰς ἣν συμφερωτέραν δυνήθῃ τιμὴν κατέναντι ἐθνικῶν ὁμολογιῶν ἢ μὲ διηρημένας διορίας διὰ τὴν πληρωμὴν εἰς χρήματα.

¹ Τόμ. IB' σελ. 4187-4433, IΓ' 4638-4641, 4771-4777, IΘ' 7503-7511, KA' 8547 καὶ KB' 8754-8775, 9013-9021,

Ὅθεν διὰ τῆς παρουσίας μας δίδομεν εἰς τὸν ὀρθήντα κύριον Λεβίδην τὴν ἀνήκουσαν πληρεξουσιότητα πρὸς διαπραγματεύσειν τῆς ἀνω ὀρθείσης ποσότητος γεννημάτων διὰ λογαριαμὸν τῆς διοικήσεως καὶ ὑποσχόμεθα νὰ ἀντικυρώσωμεν καὶ ἐκτελέσωμεν ἐκτενῶς τὰς συμφωνίας τὰς ὁποίας θέλει κλείσῃ περὶ τοῦ ὑπουργήματος τούτου. Ἐξω εἰς πληροῖαν καὶ ἀσφάλειαν, ὦν ἀνήκει.

A. Μαυροκορδάτος

Ἄλλο τοῦ Μαυροκορδάτου ἀνέκδοτον ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμὸν 1840 παρέχει εἰς τὸν Λεβίδην δηγηγίας Περὶ τῆς προβλέψεως εἰς Ζάκυνθον τῶν δέκα χιλιάδων κοιλῶν¹, καὶ παραγγέλλει νὰ πληρωθῇ τὸ ἐκ 300 ταλλήρων κολονάτων² ἀντίτιμον τῶν προμηθειῶν τούτων εἰς τὸν Φραγκίσκον Τζενεμπίδην.

Τὰς ἐντολὰς ταύτας τοῦ «Διευθυντοῦ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος» Μαυροκορδάτου ἐπακριδῶς ἐξεπλήρωσεν ὁ Λεβίδης, εἰσήγαγε δὲ εἰς Μεσολόγγιον ἐπιστολὰς, τροφὰς καὶ πολεμοφοδία.

Τὸ ἐπιπὸν ἔτος τῇ 1824 ὁ Μαυροκορδάτος ἀπέστειλεν ἐκ νέου τὸν Λεβίδην εἰς Ζάκυνθον, διέταξε δὲ αὐτὸν ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἰονίους πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως.

Πρὸς τοῦτο τὸν ἐφοδίασε μὲ διάφορα ἔγγραφα ἐκ τῶν ὁποίων παραθέτομεν τὴν ἐξῆς ἀνέκδοτον ἐπιστολὴν τῆς 25^{ης} Μαρτίου 1824:

Πρὸς τοὺς φιλοτιμιωτάτους πατριώτας τῶν Κεφαλλήνων

Εἰς Κεφαλληνίαν

Παρακινημένοι ἀπὸ πατριωτικὸν ζῆλον ἐδέχθητε πέρυσι νὰ ἐξαργυρώσητε διαφόρους ἐθνικὰς ὁμολογίας, τῶν ὁποίων τὸ γενόμενον ὀφείλεται ἐδῶ εἰς ζωοτροφίας καὶ εἰς χρήματα ἐν καιρῷ πολιορκίας καὶ μετέπειτα.

Πέμπω τώρα ἐπίτηδες τὸν Κύριον Σταμάτιον Λεβίδην εἰς τὸν ὁποῖον δίδω τελεῖαν ἄδειαν νὰ ξεκαθαρίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ὅσα ἐμβάσετε κοὶ ὅπως μένουσιν ἀκόμη ἀπὸ τὰς ὁμολογίας αὐτὰς ἀνεξαργύρωτοι. Ὁ ἴδιος φέρει μαζὺ του τὴν σημείωσιν τῶν ὁμολογιῶν ὅπως σὰς ἐμβάσθησαν. Ἐὰν εὐρεθοῦν ὁμολογία περισσότεραι ἀφ' ὅσα χρήματα ἐμβάσθησαν ἢ ἀφ' ὅσα χρεωστεῖ ἀπὸ πέριου ἢ ἐδῶ τοπικῆ Διοικήσεως, θέλετε τὰς παραδώσῃ εἰς τὸν Σταμάτιον Λεβίδην διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν περὶ τούτων ξεχωριστὴν διαταγὴν μου.

A. Μαυροκορδάτος

¹ Τούτων, γράφει, χρειάζεται ὀκτώ χιλιάδες καλαμπόκι, χίλια πεντακόσια σιτάρι καὶ πεντακόσια ἄρθρα.

² Κολονάτων ἐκαλεῖτο τὸ ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ κυκλοφοροῦν κἀλλήρον μὲ δύο κολόννας.

Τὴν 19^{ην} Ἀπριλίου 1824 ὁ Λεβίδης διορίζεται «προβλεπτής ζωοτροφῶν διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα», λαμβάνει πληρεξουσιότητα ὅπως ἀγοράσῃ νέας ζωοτροφίας καὶ ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Ἐπτάνησον.

Μεταβαίνει εἰς Ζάκυνθον, Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν καὶ ἐκεῖθεν ἐπιστρέφει εἰς Ζάκυνθον, ἵνα διαπραγματευθῇ τὰ γνωστὰ ἐθνικὰ δάνεια τοῦ 1824 καὶ 1825. Ἐκεῖ εὐρισκόμενος λαμβάνει τὴν ἐπιστολὴν τῆς 27^{ης} Ἀπριλίου, δι' ἧς ὁ Μαυροκορδάτος τὸν πληροφορεῖ ὅτι τινὲς ἀντιπατριῶται *συνεργαζόμενοι καὶ μετ' Ἀγγλῶν καταγίνονται νὰ διαστρέψωσι τὸ δάνειον*, ὅτι κατέρχεται εἰς Ζάκυνθον ὁ Τρελώνης καὶ ὅτι ὁ Κολονέλλος Στάνχωπ ἀπὸ Σάλωνα μεταβαίνει εἰς Ζάκυνθον ἀντὶ εἰς τὸ μέρος ὅπου ἡ Διοίκησις ἐνόμιζε ὅτι μετέβαινε διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην. Ἐπειδὴ, προσθέτει ἡ ἐπιστολή, αἱ πληροφορίες αὗται τὸν ἐμβάλλον εἰς ὑποψίαν, τοῦ συνιστᾷ νὰ συναντήσῃ τὸν ἐν Ζακύνθῳ Βλακίερον, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὴν περὶ αὐτῶν ἀλήθειαν καὶ τὴν τῶν ἀπὸ Μάλτας εἰδήσεων περὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ Πασᾶ, τοῦ παραστήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς Διοικήσεως καὶ τὸν παρακαλέσῃ ὅπως ἐκπλεύσῃ ἀφεύκτως στόλος, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ ἡ Πελοπόννησος.

Ὁ Λεβίδης φαίνεται ὅτι τὸν καθησύχασε γράψας ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς ἐνεργείας του, τὸν ὑφιστάμενον δεσμὸν τοῦ φίλου του Καρβελά πρὸς τὸν Στάνχωπ καὶ Βλακίερον, τοῦ συνέστησεν ὅμως νὰ καταστήσῃ ἐνήμερον καὶ τὸν Βλακίερον τῶν κινήσεων τοῦ Μεχμέτ, ἀποστέλλων πρὸς τοὺς ἄλλοις εἰς αὐτὸν καὶ ἀντίγραφα τῶν πρὸς τοὺς Κορωναίους καὶ τὸν Σκαλτσᾶν γραμμάτων τοῦ Γιουσούφ.

Ὁ Μαυροκορδάτος δι' ἐπιστολῆς του ἀπὸ 11^{ης} Μαΐου 1824 ἠύχαρίστησε τὸν Λεβίδην διὰ τὰς ἐνεργείας του, καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ἀπέστειλε τὰ αἰτηθέντα ἀντίγραφα, ἐκ τῶν ὁποίων σαφῶς καταφαίνεται ὅτι ἐὰν δὲν ἔβγη ὁ Ἑλληνικὸς στόλος διὰ νὰ παραλύσῃ τὰ σχέδια τοῦ Γιουσούφ καὶ δὲν σταλῇ ἡ αἰτουμένη εἰς Λοιδωρῖκι βοήθεια, μέγας ἐπαπειλεῖ τὴν Στερεὰν καὶ Πελοπόννησον κίνδυνος.

Ἄλλη ἐπιστολὴ τοῦ Μαυροκορδάτου καθιστᾷ γνωστὸν εἰς τὸν ἐν Ζακύνθῳ εὐρισκόμενον Λεβίδην ὅτι ὁ Ὁμέρ εἰσῆλθεν εἰς Ἀκαρνανίαν, ὅτι δι' αὐτὸ ὁ Μαυροκορδάτος ἠναγκάσθη νὰ ἐκστρατεύσῃ, ἵνα ἀναχαιτίσῃ τὴν πρόοδον τοῦ ἐχθροῦ, ὅτι ὁ Ὁμέρ ἀνέκοψε τὴν προέλασίν του στρατοπεδεύσας περίξ τοῦ Κραθασσαρά, καθόσον τοῦ ἀπεκόπη ἡ μετὰ τῆς Ἄρτας καὶ Πρεβέζης ἐπικοινωνία, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐπεχείρησαν νὰ εἰσβάλουν εἰς Βραχειρίτιον, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν.

Ὡσαύτως δι' ἐτέρων γραμμάτων ὁ Λεβίδης μαρτυρεῖ τὰ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου τοῦ Μαυροκορδάτου, τὰ τῆς θριαμβευτικῆς νίκης τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, τὰ τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Διοικήσεως μετὰ τῶν Ζακύνθιων Βολτέρρα καὶ Γαῖτα κλπ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Λεβίδης ἐγνώρισεν τῇ ἐπιτροπῇ τῆς Διοικήσεως ὅτι θὰ ἀνεχώρῃ πάλιν διὰ Κεφαλληνίαν. Ἡ ἐπιτροπὴ τότε ἀπηθύβουεν αὐτῷ ἐπιστολὴν, δι' ἧς τοῦ παρεῖχεν εἰδήσεις περὶ τῆς νίκης τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, τῆς εἰς Ἡπειρον ἐπαναστάσεως καὶ τὸν παρεκάλει ὅπως καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐξέυρεσιν δανείων, καθόσον αἱ χρεῖται ὑπερεπλεόνασαν. Ὁ Λεβίδης τότε ἀπέστειλε τῇ ἐπιτροπῇ 1313 1/2 κολωνᾶτα. Τὴν εἶδον αὐτὴν πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς:

Ἄριθ. 3063

Ἐλάβομεν 1513 1/2 κολωνᾶτα ἀπὸ τὸν Δρεπανιώτη, ἐκάματε φρόνιμα νὰ καταθέσῃτε εἰς τὴν αὐτοῦ διοίκησιν 486 ⁵⁶/₁₀₀ ἐκ τῆς ποσότητος, ἣν ἔχετε ἐτοιμίην.

Μάθετε ὅτι τὸ Μαρίλλον εἶναι ἡ φωλεὰ τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὸ μέρος τοῦ Πετρατζικίου.

Ἐκλεκτοὶ Καρπενησιῶται καὶ Ἀγραφιῶται ἐκαρτέρησαν ἐν καρᾷ μὲ ζωοτροφίας ὅπου ἤρξατο ἀπὸ Ἀγράφων. κλπ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Πραΐδης

Τ. Κ. Μαγγίνας

Ἰ. Μάγερ.

Ὁ Γενικὸς γραμματεὺς

Ἄλ. Νέγρης.

Μετὰ 15 περίπου ἡμέρας ὁ Λεβίδης ἀποστέλλει ἄλλα 2200 τάλληρα. Τοῦτο δὲ πληροφοροῦμεθα καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς τοῦ Πραΐδου πρὸς αὐτὸν ἐγγράφον:

Μεσολόγγιον 1 Σεπτεμβρίου 1824.

Ἐλήφθησαν 2200 τάλληρα. Ἐχομεν νὰ οἰκονομήσωμεν τὸ στρατόπεδον.

Τὰ χρήματά σου χρησιμεύουν. Χρησὶς ἀγιωτέρα ἄλλη δὲν ἠμποροῦσε ποτε εἰς τὸν αἰῶνα νὰ γενῇ. Ἀφοῦ ὁ Ὁμέρ διωχθῆ, ἡξέυρεις τί σχέδιον προετοιμάζεται. Οἱ Γοτζιστῖνοι τὸ ἀνδρειότερον τουφέκι μὲ τοὺς Σουλιώτας εἰς ὅλην τὴν Ἡπειρον. Οἱ δύο μεγάλοι λάκκοι τοῦ Σουλίου εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ πιάσων τὰ ὄπλα καὶ θέλει φανῇ ἐν ὀμίῃ ὀφθαλμοῦ ὅλη ἡ Ἡπειρος εἰς τὰ ὄματα καὶ ὅλοι οἱ πολεμικοὶ λαοὶ ἀπὸ τὸ Μέτζοβον ἕως εἰς τὸν Ὀλυμπον θέλει μιμηθῇ τὸ παράδειγμά των.

Πραΐδης.

Μετὰ ἓνα περίπου μῆνα οἱ Ζακύνθιοι ἀδελφοὶ Στεφάνου ἀποστέλλουσιν εἰς τὴν Διοίκησιν 3000 τάλληρα ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος. Τότε ὁ Μαυροκορδάτος διέταξε τὸν ἐν Κεφαλληνίᾳ εὕρισκόμενον Λεβίδην ὅπως μεταβῆ ἔκ νέου εἰς Ζάκυνθον καὶ ἐπιδώσῃ τὴν ἐξῆς πρὸς αὐτοὺς εὐχαριστήριον ἐπιστολήν.

Ἀλέξιον καὶ Ἀδελφοὺς Στεφάνου

Εἰς Ζάκυνθον

Ἀρ. 794

Ἐν Χρυσοβίτσα τῇ 19ῃ Ὀκτωβρίου 1824.

Διὰ τὴν τιμὴν 3000 ταλλήρων εὐχαριστοῦμεν παρακαλεῖσθε νὰ γνωρῶσιτε ἀντ' ἐμοῦ τὸν Κύριον Σταμάτιον Λεβίδην, ὅστις σᾶς παρουσιάζει τὴν παροῦσαν.

A. Μαυροκορδάτος

Τὸ παράδειγμα τῶν ἀδελφῶν Στεφάνου ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Ἑπτανήσιοι, συναφθέντος δὲ καὶ τοῦ δανείου τῶν 20 χιλ. ταλλήρων (διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Λεβίδου, ὅστις συνήντησε καὶ αὐτὸν τὸν Βύρωνα) τοσοῦτον χρῆμα συνηθροίσθη, ὥστε ἐκτίσθη τὸ φρούριον τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ Διοίκησις τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἀναγνωρίζουσα τὰς ὑπηρεσίας ταύτας τοῦ Λεβίδου παρέσχεν αὐτῷ τὸ ἐξῆς πιστοποιητικόν:

Ἀρ. 2560

Ὁ Κύριος Σταμάτιος Λεβίδης ἐπὶ τῆς πολιορκίας Μεσολογγίου κατὰ τὸ 1822 στάληθι εἰς Ζάκυνθον διὰ πρόβλεψιν ζωοτροφῶν καὶ ἐξαργύρωσιν ἐθνικῶν ὁμολογιῶν, ἐτελείωσε πιστὰ καὶ προθύμως τὴν ἀποστολήν του, σταλεῖς δ' ἐκ νέου διὰ τὰς αὐτὰς χρείας εἰς τὴν ἰδίαν νῆσον καὶ Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν ἐνήργησε καλῶς τὴν ἐπιστάσιαν του καὶ κατώρθωσε σημαντικὴν συνδρομὴν διὰ νὰ κτισθῇ τὸ φρούριον Μεσολογγίου.

Προσκαλεσθεὶς ἔπειτα εἰς Ὑδραν, ἐστάλη μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀπὸ ἄτομά τινα εἰς Κεφαλληνίαν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ μακαρίτου Βύρωνος καὶ συνήργησε μεγάλως νὰ κατορθωθῇ τὸ δάνειον τῶν 20 χιλιάδων ταλλήρων.

Ἐπειτα περάσας εἰς Μεσολόγγιον διωρίσθη φροντιστὴς εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπλήρωσε τιμίως καὶ προθύμως καὶ ταύτην τὴν ἐπιστάσιαν καθὼς καὶ τὴν διαδεχθεῖσαν αὐτὴν τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν ὡς προβλεπτὴς τῶν ζωοτροφῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδὴ δὲ ὑπηρετήσε καὶ κατώρθωσεν ἀμολι πάντα τ' ἀνωτέρω καθὼς καὶ μ' ὄλην τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα καὶ οἰκονομίαν τῶν

δίδεται τὸ παρὸν ἀποδεικτικὸν εἰς ἔνδειξιν τοῦ ζήλου, φιλογενείας καὶ ἀφιλοκερδείας του.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1825.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

A. Μαυροκορδάτος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γ. Πραϊδης

α. 2560

Ὁ Κύριος Σταμάτιος Λεβίδης ἐπὶ τῆς πολιορκίας Μεσολογγίου κατὰ τὸ 1822 σταλήθι εἰς Ζάκυνθον διὰ πρόβλεψιν ζωοτροφῶν καὶ ἐξαργύρωσιν ἐθνικῶν ὁμολογιῶν, ἐτελείωσε πιστὰ καὶ προθύμως τὴν ἀποστολήν του, σταλεῖς δ' ἐκ νέου διὰ τὰς αὐτὰς χρείας εἰς τὴν ἰδίαν νῆσον καὶ Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν ἐνήργησε καλῶς τὴν ἐπιστάσιαν του καὶ κατώρθωσε σημαντικὴν συνδρομὴν διὰ νὰ κτισθῇ τὸ φρούριον Μεσολογγίου. Ἐπειτα περάσας εἰς Μεσολόγγιον διωρίσθη φροντιστὴς εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπλήρωσε τιμίως καὶ προθύμως καὶ ταύτην τὴν ἐπιστάσιαν καθὼς καὶ τὴν διαδεχθεῖσαν αὐτὴν τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν ὡς προβλεπτὴς τῶν ζωοτροφῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Ἐπειδὴ δὲ ὑπηρετήσε καὶ κατώρθωσεν ἀμολι πάντα τ' ἀνωτέρω καθὼς καὶ μ' ὄλην τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα καὶ οἰκονομίαν τῶν

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1825.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς
Α. Μαυροκορδάτος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Πραϊδης

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ δὲ κοινότης τοῦ Μεσολογγίου εὐγνωμονοῦσα ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ἐπίτιμον πολίτην διὰ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου:

Κύριε Σταμάτη Λεβίδη

Ἡ κοινότης τοῦ Μεσολογγίου γνωρίσασα τὸν ἔντιμον χαρακτήρα σου ἀφ' ἧς ὥρας ἐνεφανίσθης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τοὺς πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν ὑπὲρ τοῦ κοινῶ ἀγῶνος καὶ πιστὰς ἐκδουλεύσεις σου σὲ ἀνακηρύττει σήμερον πολίτην τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης σου προσφέρει τὴν πολιτογραφίαν της.

Οἱ ἐπιστάται τῆς πόλεως Μεσολογγίου

Ἔπονται ὑπογραφαί

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 4 Ἰανουαρίου 1825

Ἄρ. 3517

Παρορησιασθὲν τὸ παρὸν ἐθεωρήθη καὶ ἐπιβεβαιοῦνται αἱ ὑπογραφαί.

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 6 Ἰανουαρίου 1825

Ἡ ἀντὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐνεργοῦσα ἐπιτροπὴ

Ἰ. Μάγερ

Κωνστ. Πεταλᾶς

Γεωργ. Σπανιολάκης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Φ. Πλητᾶς.

Εἰς τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἀπήντησεν ὁ Λεβίδης ὡς ἐξῆς:

Πρὸς τοὺς γενναίους κατοίκους Μεσολογγίου.

Μὲ εὐχαρίστησιν ἔλαβα τὸ ἔντιμον πολιτογράφημα καὶ δὲν ἠμύροσα νὰ μὴ σᾶς ὁμολογήσω δημοσίᾳ τὰς χάριτάς μου.

Ἐὰν ἀπὸ ἀπλῆν φιλογένειαν κινούμενος ἠτύχησα νὰ φανῶ ὀφελίμος εἰς τὴν πόλιν σας, βεβαίωτα ὡς πολίτης Σας θέλω φανῶ ἄξιος καὶ θέλω ἀνέξηση τὸν ζῆλόν μου καὶ φιλοτιμηθῆ νὰ μὴ φανῶ περιτὸς εἰς τὴν θετὴν πόλιν μου. Εὐτυχεῖτε ἀγαθοὶ συμπολίται καὶ μὴ ἀμφιβάλλητε ὅτι εἶμαι καὶ θέλω εἶμαι διὰ πάντα προθυμότητος εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Μεσολογγίου.

Σταμάτιος Λεβίδης

Κύριε Σταμάτη Λεβίδη

Ἡ κοινότης τοῦ Μεσολογγίου γνωρίσασα τὸν ἔντιμον χαρακτήρα σου ἀφ' ἧς ὥρας ἐνεφανίσθης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τοὺς πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν ὑπὲρ τοῦ κοινῶ ἀγῶνος καὶ πιστὰς ἐκδουλεύσεις σου σὲ ἀνακηρύττει σήμερον πολίτην τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης σου προσφέρει τὴν πολιτογραφίαν της.

Ἄρ. 3517

Παρορησιασθὲν τὸ παρὸν ἐθεωρήθη καὶ ἐπιβεβαιοῦνται αἱ ὑπογραφαί.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Φ. Πλητᾶς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

*
* *

Πιστεύω ότι τὰ ὀλίγα αὐτὰ εἶναι ἄρκετὰ νὰ δώσουν κάποιαν ἰδέαν διὰ τὸν Σταμάτιον Λεβίδην καὶ διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας παρέσχον εἰς τὸν ἀγῶνα οἱ φιλοπάτριδες Ἑπτανήσιοι μὴ φεισθέντες νὰ δαπανήσωσιν ὅλην τὴν περιουσίαν των διὰ νὰ ἀπελευθερώσουν ἀπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγὸν τὴν πατρίδα των, τὴν ὁποίαν ὠνειρεύοντο πολὺ μεγάλην.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— ΤΥΠ. ΉΞΤΙΑ. 5522 —

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ